

ΠΡΟΣΟΧΗ: Να μελετήσετε πολύ καλά τους πίνακες!

Αν γνωρίζετε καλά

αυτά τα δύο παραδείγματα μπορείτε να λύσετε οποιαδήποτε άσκηση για αυτά τα επίθετα χωρίς λάθος. Και το σημαντικότερο θα μάθετε να τα χρησιμοποιείτε σωστά και να μην κάνετε τα χοντρά λάθη που κάνουν μερικοί επαγγελματίες δημοσίως!

Ενικός αριθμός						
	αρσενικό		θηλυκό		ουδέτερο	
ονομ.	ο	διεθνής	η	διεθνής	το	διεθνές
γεν.	του	διεθν ούς	της	διεθν ούς	του	διεθν ούς
αιτ.	τον	διεθνή	την	διεθνή	το	διεθνές
κλητ.		διεθνή		διεθνή		διεθνές
Πληθυντικός αριθμός						
ονομ.	οι	διεθνείς	οι	διεθνείς	τα	διεθνή
γεν.	των	διεθνών	των	διεθνών	των	διεθνών
αιτ.	τους	διεθνείς	τις	διεθνείς	τα	διεθνή
κλητ.		διεθνείς		διεθνείς		διεθνή

Ενικός αριθμός						
	αρσενικό		θηλυκό		ουδέτερο	
ονομ.	ο	συνήθης	η	συνήθης	το	σύνηθες
γεν.	του	συνήθ ους	της	συνήθ ους	του	συνήθ ους
αιτ.	τον	συνήθη	την	συνήθη	το	σύνηθες
κλητ.		συνήθη		συνήθη		σύνηθες
Πληθυντικός αριθμός						
ονομ.	οι	συνήθεις	οι	συνήθεις	τα	συνήθη
γεν.	των	συνήθων	των	συνήθων	των	συνήθων
αιτ.	τους	συνήθεις	τις	συνήθεις	τα	συνήθη
κλητ.		συνήθεις		συνήθεις		συνήθη

Υπάρχουν κάποια επίθετα όχι και τόσο συνηθισμένα που μας θυμίζουν κάπως τα αρχαία ελληνικά. Μελετήστε τα παρακάτω

Δείτε πώς κλίνονται τα επίθετα σε -ων, -ουσα, -ον

Η κλητική τους χρησιμοποιείται πολύ σπάνια και σε πολύ ειδικές περιπτώσεις. Η γενική πληθυντικού του θηλυκού γένους σε ορισμένα από τα επίθετα της κατηγορίας αυτής είναι πολύ σπάνια.

Σύμφωνα με το **ενδιαφέρων-ενδιαφέρουσα-ενδιαφέρον** κλίνονται τα δευτερεύων, επείγων, επιβλέπων, εποπτεύων, μέλλων, πρωτεύων κ.ά., δηλαδή όσα τονίζονται στην **παραλήγουσα**.

Σύμφωνα με το **απών-απούσα-απόν** κλίνονται τα αιτών, δηλών, αποτυχών, επιλαχών, επιτυχών, παρών, τυχών κ.ά., δηλαδή όσα τονίζονται στην **λήγουσα**.

Ενικός αριθμός						
	αρσενικό		θηλυκό		ουδέτερο	
ονομ.	ο	ενδιαφέρων	η	ενδιαφέρουσα	το	ενδιαφέρον
γεν.	του	ενδιαφέροντος	της	ενδιαφέρουσας	του	ενδιαφέροντος
αιτ.	τον	ενδιαφέροντα	την	ενδιαφέρουσα	το	ενδιαφέρον
κλητ.		ενδιαφέρων		ενδιαφέρουσα		ενδιαφέρον
Πληθυντικός αριθμός						
ονομ.	οι	ενδιαφέροντες	οι	ενδιαφέρουσες	τα	ενδιαφέροντα
γεν.	των	ενδιαφερόντων	των	ενδιαφερουσών	των	ενδιαφερόντων
αιτ.	τους	ενδιαφέροντες	τις	ενδιαφέρουσες	τα	ενδιαφέροντα
κλητ.		ενδιαφέροντες		ενδιαφέρουσες		ενδιαφέροντα

ΑΣΚΗΣΗ 1 Να συμπληρώσετε με τις κατάλληλες καταλήξεις των επιθέτων σε -ων, -ουσα, -ον . Ο πιο πάνω πίνακας και ο επόμενος θα σας βοηθήσουν ώστε να αποφύγετε τα λάθη.

- Πολλές ήταν οι επιτυχ _____ μαθήτριες (επιτυχών, -ούσα, -όν) στις φετινές εξετάσεις.
- Δεν είναι σωστό να δίνουμε τα στοιχεία μας στον πρώτο τυχ _____ (τυχών, -ούσα, -όν) περαστικό.
- Στην εκδήλωση ήταν παρ _____ (παρών, -ούσα, -όν) όλες οι γυναίκες του συλλόγου.
- Χτύπησε ο φίλος μου με το μηχανάκι και τον πήγαν στα επείγ _____ (επείγων, -ουσα, -ον = ο βιαστικός) περιστατικά.
- Η Ελένη, πρέπει να υπογράψει εκεί που γράφει «η δηλ _____» (δηλών, -ούσα, -όν).

Ενικός αριθμός						
	αρσενικό		θηλυκό		ουδέτερο	
ονομ.	ο	απών	η	απούσα	το	απόν
γεν.	του	απόντος	της	απούσας	του	απόντος
αιτ.	τον	απόντα	την	απούσα	το	απόν
κλητ.		απών		απούσα		απόν
Πληθυντικός αριθμός						
ονομ.	οι	απόντες	οι	απούσες	τα	απόντα
γεν.	των	απόντων	των	απουσών	των	απόντων
αιτ.	τους	απόντες	τις	απούσες	τα	απόντα
κλητ.		απόντες		απούσες		απόντα

ΣΧΟΛΙΟ Προσέξτε ότι αυτό το επίθετο τονίζεται στη λήγουσα(είναι οξύτονο) ενώ ο ενδιαφέρων, η ενδιαφέρουσα, το ενδιαφέρον στον προηγούμενο πίνακα τονίζεται στην παραλήγουσα είναι δηλαδή παροξύτονο.

ΑΣΚΗΣΗ 2 Για να εξασκηθείτε στην ορθή χρήση των επιθέτων αυτών να κλίνετε όσα πιο πολλά μπορείτε και στα τρία γένη : ο δευτερεύων, η δευτερεύουσα, το δευτερεύον

ο επείγων, η επείγουσα, το επείγον
ο εποπτεύων, η εποπτεύουσα, το εποπτεύον
ο επιβλέπων, η επιβλέπουσα, το επιβλέπον
ο πρωτεύων, η πρωτεύουσα, το πρωτεύον

ΑΣΚΗΣΗ 3. Να χρησιμοποιήσετε τις λέξεις επείγουσα και **πρωτεύον** , για να γράψετε μία πρόταση σε κάθε συννεφάκι η οποία να ανταποκρίνεται στο σκίτσο.

Δείτε πώς κλίνονται τα επίθετα σε -ων/-ονας, -ων, -ον (δικατάληκτα)

Τα επίθετα αυτής της κατηγορίας είναι λίγα στη νέα ελληνική γλώσσα.

Η γενική και η κλητική χρησιμοποιούνται πολύ σπάνια.

Ενικός αριθμός						
	αρσενικό		θηλυκό		ουδέτερο	
ονομ. · γεν. αιτ. κλητ.	ο του τον	μετριόφρων/μετριόφρονας μετριόφρονος/μετριόφρονα μετριόφρονα μετριόφρων	η της την	μετριόφρων μετριόφρονος μετριόφρονα μετριόφρων	το του το	μετριόφρον μετριόφρονος μετριόφρον μετριόφρον
Πληθυντικός αριθμός						
ονομ. γεν. αιτ. κλητ.	οι των τους	μετριόφρονες μετριοφρόνων μετριόφρονες μετριόφρονες (αιτ.)	οι των (αιτ.)	μετριόφρονες μετριοφρόνων μετριόφρονες μετριόφρονες	τα των τα	μετριόφρονα μετριοφρόνων μετριόφρονα μετριόφρονα

ΠΡΟΣΟΧΗ: Το αρσενικό και το θηλυκό έχουν ακριβώς τις ίδιες καταλήξεις

Σύμφωνα με το **μετριόφρων/-ονας, μετριόφρων, μετριόφρον** κλίνονται τα γενναίοφρων, δεισιδαίμων, εθνικόφρων, εμπειρογνώμων, νοήμων κ.ά.

Μερικά από τα επίθετα της ομάδας αυτής εμφανίζουν στο αρσενικό, σε ουδέτερο ύφος, μόνο την κατάληξη -ων, π.χ. νοήμων, ενώ άλλα μόνο την κατάληξη -ονας, π.χ. εμπειρογνώμονας.

ΑΣΚΗΣΗ 3 Να συμπληρώσετε τις καταλήξεις των επιθέτων -σε ων/ονας, -ων, -ον

- Οι αγνώμ_____ (αγνώμων -ων -ον = ο αχάριστος) αποτελούν κακό παράδειγμα για όσους θέλουν να ευεργετήσουν κάποιον.
- Η διαμάχη των αυτοχθ_____ (αυτόχθων -ων -ον = ο ιθαγενής, ο ντόπιος) με τους ετερόχθ_____ (ετερόχθων -ων -ον = αυτός που έρχεται και εγκαθίσταται σε έναν τόπο από κάπου αλλού.) απασχόλησε την κοινή γνώμη.
- Άνδρες και γυναίκες έχουν ριχτεί σε ένα ατέρμ_____ (ατέρμων -ων -ον = ο ατελείωτος) αγώνα απόκτησης υλικών αγαθών.

- Παρά την ανάπτυξη των επιστημών οι περισσότεροι άνθρωποι εξακολουθούν να είναι δεισιδαίμ_____ (δεισιδαίμων -ων -ον = ο προληπτικός)

Υπάρχουν και άλλα ακόμη επίθετα που θυμίζουν τα αρχαία ελληνικά. Τα παραθέτουμε για να έχετε μια ολοκληρωμένη εικόνα:

ο δηλωθείς, η δηλωθείσα, το δηλωθέν

Ενικός αριθμός						
	αρσενικό		θηλυκό		ουδέτερο	
ονομ. γεν. αιτ. κλητ.	ο του τον	δηλωθείς δηλωθέντος δηλωθέντα δηλωθείς	η της την	δηλωθείσα δηλωθείσας/ δηλωθείσα δηλωθείσα	το του το	δηλωθέν δηλωθέντος δηλωθέν δηλωθέν
Πληθυντικός αριθμός						
ονομ. γεν. αιτ. κλητ.	οι των τους	δηλωθέντες δηλωθέντων δηλωθέντες δηλωθέντες	οι των τις	δηλωθείσες δηλωθεισών δηλωθείσες δηλωθείσες	τα των τα	δηλωθέντα δηλωθέντων δηλωθέντα δηλωθέντα

ο δηλώσας, η δηλώσασα, το δηλώσαν

Ενικός αριθμός						
	αρσενικό		θηλυκό		ουδέτερο	
ονομ. γεν. αιτ. κλητ.	ο του τον	δηλώσας δηλώσαντος δηλώσαντα δηλώσας	η της την	δηλώσασα δηλώσασας / δηλωσάσης δηλώσασα δηλώσασα	το του το	δηλώσαν δηλώσαντος δηλώσαν δηλώσαν
Πληθυντικός αριθμός						
ονομ. γεν. αιτ. κλητ.	οι των τους	δηλώσαντες δηλωσάντων δηλώσαντες δηλώσαντες	οι των τις	δηλώσασες δηλωσασών δηλώσασες δηλώσασες	τα των τα	δηλώσαντα δηλωσάντων δηλώσαντα δηλώσαντα

Ουσιαστικά και Επίθετα

1. Να μετατρέψετε τους πιο κάτω επιθετικούς προσδιορισμούς και τα ουσιαστικά τους στις πτώσεις που δηλώνονται στις παρενθέσεις.

- (α) η συνεχής πίεση (αιτ. εν.)
 (β) ο διεθνής κανόνας (αιτ. πληθ.)
 (γ) ο διαπρεπής αρχαιολόγος (γεν. εν.)
 (δ) το ειδεχθές* έγκλημα (γεν. εν.)
 (ε) ο δημοφιλής ηθοποιός (ον. πληθ.).....
 (στ) ο δαιδαλώδης* δρόμος (αιτ. εν.).....
 (ζ) το ευαγές* ίδρυμα (ον. πληθ.)

Ειδεχθές = φρικιαστικό, δαιδαλώδης = περίπλοκος, ευαγές = φιλανθρωπικό

2. Να μεταφέρετε τους πιο κάτω επιθετικούς προσδιορισμούς και τα ουσιαστικά τους στη γενική ενικού και πληθυντικού

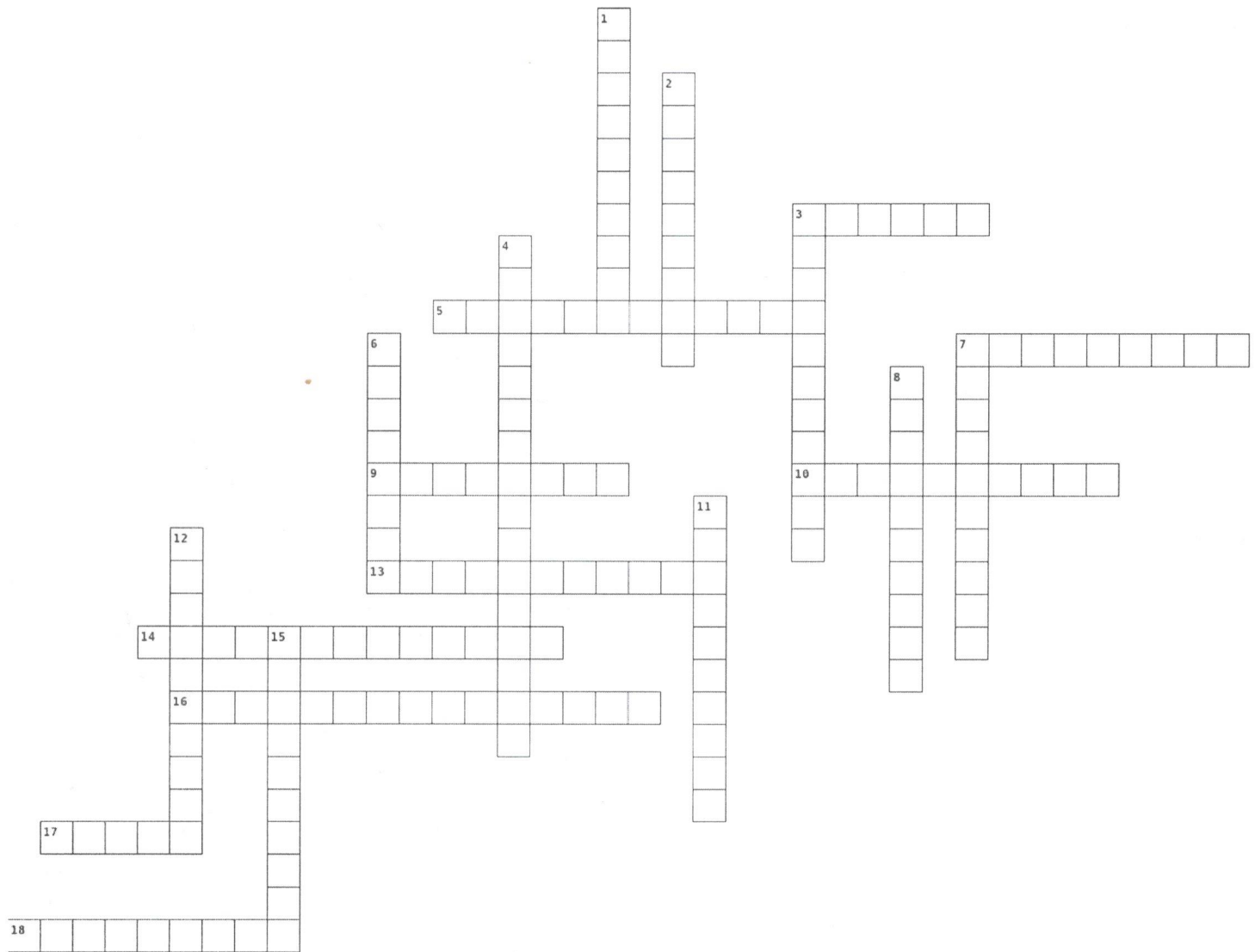
Ονομαστική ενικού	Γενική ενικού	Γενική πληθυντικού
(α) Ο επιεικής άνθρωπος		
(β) Το στοιχειώδες καθήκον		
(γ) Η ευφυής* γυναίκα		
(δ) Το συνεχές ωράριο		
(ε) Ο ευγενής τρόπος		
(στ) Το διεθνές αεροδρόμιο		
(ζ) Η βραχώδης ακτή		

Ευφυής = έξυπνη

3. Να γράψετε τα παρακάτω ονοματικά σύνολα (ουσιαστικά και επίθετα) στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού.

- (α) Το αφρώδες κρασί =
 (β) των αναιδών ανθρώπων =
 (γ) Οι υγιείς πολίτες =
 (δ) της προσεχούς εβδομάδας =
 (ε) Τα επείγοντα ζητήματα =
 (στ) τα αειθαλή δέντρα =
 (ζ) των επικερδών επαγγελμάτων =
 (η) τις συνεχείς φροντίδες =
 (θ) η διαρκής πίεση =
 (ι) τους ενθουσιώδεις δασκάλους =

Επίθετα

Across

3. τα απόντα
5. Τον έντιμο
7. την πολλή
9. το βραχύ
10. η ευτυχής
13. οι μετριόφρονες
14. το μετριόφρον
16. ο ενδιαφέρων
17. οι απόντες
18. του πολλού

Down

1. της ελαφριάς
2. το ελαφρύ
3. τον πολύ
4. των ενδιαφερόντων
6. τα αστεία
7. του συνήθους
8. τα αυτάρκη
11. του διεθνούς
12. της απούσας
15. της ευθείας

Στον άλλο αριθμό!

Α. Σήμερα παρέλαβα ένα **συμπαγ**___ δέμα. Το άνοιξα και μέσα είχε ένα **ημιδιαφαν**___ κουτί. Μέσα στο κουτί είχε ένα πλαστικό **διαφαν**___ σωλήνα με ένα υγρό. Ήμουν ιδιαίτερα **ευτυχ**___, γιατί περίμενα καιρό αυτό το δέμα. Ο **διαφαν**___ σωλήνας και το υγρό δεν ήταν τίποτα άλλο παρά νερό, νεράκι, ωραίο **διαφαν**___ νεράκι. Σας κάνει εντύπωση που χαίρομαι τόσο; Ίσως! **Πολ**___ από σας δεν ξέρουν πόσο **πολ**___ υποφέρουμε από την έλλειψη καθαρού και **διαυγ**___ νερού. Κι όμως αυτή είναι η αλήθεια. Έτσι, εγώ και οι συνεργάτες μου ήμασταν ιδιαίτερα **ευτυχ**___ . Το συγκεκριμένο νεράκι ήταν το αποτέλεσμα **πολ**___ και **συνεχ**___ ελέγχων. Οι **λεπτομερ**___ υπολογισμοί και τα **συνεχ**___ πειράματα έφεραν τελικά το **ευτυχ**___ αποτέλεσμα. Οι **ενθουσιώδ**___ φίλοι μου πανηγύρισαν **πολ**___ έξαλλα. Βέβαια, οι **συνεχ**___ πανηγυρισμοί μπορώ να πω ότι με κούρασαν **πολ**___ . Έτσι, αναγκάστηκα να τους κάνω τις απαραίτητες πλην όμως **επιεικ**___ υποδείξεις. Ευτυχώς με άκουσαν.

Β. Ο **διεθν**___ αερολιμένας «Μακεδονία» βρίσκεται στη Θεσσαλονίκη. Στη Θεσσαλονίκη γίνεται κάθε χρόνο η **διεθν**___ έκθεση και το **διεθν**___ φεστιβάλ κινηματογράφου. Στα εγκαίνια της **διεθν**___ έκθεσης παρευρίσκεται ο ίδιος ο πρωθυπουργός της χώρας. Η υποδοχή του πρωθυπουργού γίνεται στους χώρους του **διεθν**___ αερολιμένα. Στα εγκαίνια του **διεθν**___ φεστιβάλ δεν έρχεται ο πρωθυπουργός, αλλά άλλοι πολιτικοί. Στη **διεθν**___ έκθεση συμμετέχουν διάφορες χώρες και **πολ**___ ελληνικές εταιρίες ή **διεθν**___ οργανισμοί. **Πολ**___ κόσμος επισκέπτεται τη **διεθν**___ έκθεση, για να περιηγηθεί στους χώρους, να γνωρίσει τα εκθέματα και να διασκεδάσει. Οι χώροι της έκθεσης είναι **διεθν**___ προδιαγραφών. Η περίφραξη της έκθεσης βραβεύτηκε με το 1ο βραβείο σε **διεθν**___ διαγωνισμό αρχιτεκτονικής. Εκτός από το **διεθν**___ φεστιβάλ κινηματογράφου γίνονται και πολλές άλλες **διεθν**___ εκδηλώσεις στη Θεσσαλονίκη, π.χ. το **διεθν**___ φεστιβάλ ντοκιμαντέρ. Σ' αυτό συμμετέχουν σκηνοθέτες από διάφορα μέρη του πλανήτη, παρουσιάζοντας ζητήματα που ενδιαφέρουν τη **διεθν**___ κοινή γνώμη, όπως η μόλυνση, το προσφυγικό, η αλληλεγγύη μεταξύ των ανθρώπων. **Διεθν**___ φήμης είναι και **πολ**___ μνημεία της πόλης: η Ροτόντα ή ο Λευκός Πύργος είναι μερικά από αυτά. Κάθε χρόνο τα επισκέπτονται **πολ**___ τουρίστες.

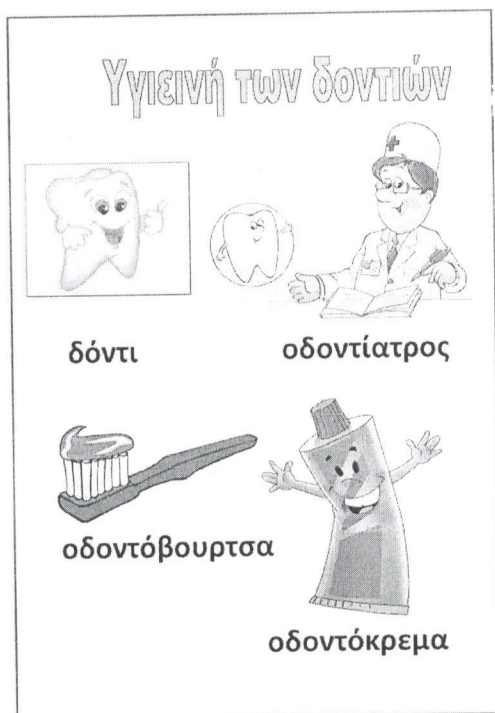
2η Άσκηση

Να γράψετε τις καταλήξεις των επιθέτων στον τύπο που ζητείται:

ο ευτυχής: αιτ. ενικού	τους ευτυχ ____
το κακόηθες: γεν. ενικού	του κακόηθ ____
η αυτάρκης: αιτ. πληθ.	τις αυτάρκ ____
η πρωτεύουσα: γεν. πληθ.	των πρωτευ ____
ο τυχών: αιτ. ενικού	τον τυχ ____
η εθνικόφρων: γεν. ενικού	της εθνικόφρ ____
το νοήμον: αιτ. πληθ.	τα νοήμ ____
ο δεισιδαίμων: γεν. ενικού	του δεισιδαίμ ____
ο διαυγής: γεν. ενικού	του διαγ ____
το αφανές: ον. πληθ.	τα αφαν ____

3η Άσκηση

Να συμπληρώσετε τις καταλήξεις των επιθέτων που λείπουν

Τα τελευταία χρόνια δίνεται **πολ**____ μεγάλη σημασία στην υγιεινή των δοντιών. Είναι πλέον αποδεκτό ότι **υγι**____ δόντια σημαίνουν και **υγι**____ οργανισμό. **Πολ**____ παιδιά, και γενικότερα **πολ**____ άνθρωποι, που είναι **πολ**____ **επιμελ**____ με την καθαριότητα των δοντιών τους έχουν ωραία άσπρα και **υγι**____ δόντια. Τα δόντια, όμως, των **αμελ**____ παιδιών δεν είναι και τόσο ωραία στην εμφάνιση ούτε, βέβαια, είναι **υγι**____. **Πολ**____ σημασία επίσης, δίνεται και στην άθληση. Από τους αρχαίους ακόμα είναι γνωστό το ρητό που λέει «Νους **υγι**____ σε σώμα **υγι**____». Βέβαια, και η διατροφή παίζει σημαντικό ρόλο. **Πολ**____ και **ασφαλ**____ έλεγχοι έχουν αποδείξει την **ουσιώδ**____ συμβολή του

πρωινού στην **υγι**____ ανάπτυξη του οργανισμού. Δυστυχώς **πολ**____ συμμαθητές μου δε δίνουν και **πολ**____ προσοχή στη διατροφή τους. Έτσι, συχνά τρέφονται με **επιβλαβ**____ τρόφιμα.